

ABSTRACTS

Tamás Scheibner

■ ***Variations for Socialist Realism. An Introduction***

Keywords: *socialist realism, Hungarian literary historiography, Marxism-Leninism, Stalinism*

The paper serves as an introduction to the present Korunk issue on socialist realism. It identifies the negligence of Soviet and Marxist-Leninist literary and cultural theory, on the one hand, and socialist realist literature and cultural products, on the other, as a major shortcoming of Hungarian literary historiographical discourse of the past two decades. It argues that socialist realism profoundly defined the cultural field in the 20th century, and without having a closer look on its political and semantic mechanisms it is difficult to meaningfully engage with well-established interpretive patterns, ideas, narratives that originate in the socialist period, but remain to be used without any further reflection. The article is also an attempt to provide an overview on recent research of socialist realism.

Wojciech Tomasiak

■ ***Can Architecture Replace Literature? On Monumental Propaganda***

Keywords: *monumentality, functionality, verbocentrism, monumental propaganda, architecture parlant, description*

The paper presents the consequences of literature ascribing special significance to architecture, regarded to be a socially useful art. The influence of architecture on literature resulted in the ambition to turn texts into buildings by adding emphasis to functionality, verbal economy, and the special proprieties of materials. However, the impact of literature on architecture is even more important in Stalinist culture, as it shows its “verbocentrism”. Edifices erected according to the principles of socialist realism were destined to “speak”. The idea of “monumental propaganda” means, on

the one hand, reactivation of the principles of architecture parlante; and, on the other hand, the rebirth of descriptive poetry. Thus, one may argue, the architecture of 1949-1955 “speaks” through literary texts.

René Bilik

■ ***Constructing Lines: The Situation and Function of Literary Criticism at the turn of the 1940s and 1950s***

Keywords: *literary criticism, the Fifties, avantgarde, socialist realism, continuity, discontinuity, discourse, comment*

A significant part of Slovak literary historiography uses “schematism”, a notion introduced in the early 1950s for marginalizing the literary production of the late 1940s and the turn of the decade – a notion that served as a literary parallel for the criticism of “certain political mistakes” of the same years. Reflections on the “childhood diseases” of socialism from the 1950s on contributed to the disentanglement of post-Stalinist regimes from Stalinist ones. These interpretation that found their methodological grounds in historical materialism, enables critics to construct the history of modern Slovak literature as a linear and continuous movement. Alternatively, the 20th century history of Slovak literature could be understood as a series of discontinuous shifts of the dominant aesthetic units. This study follows the changes of criteria which in the activities of literary criticism helped to establish the primary values of the new political power at the turn of the 1940s and 1950s: the doctrine of socialist realism. It argues that this period is one of the key turning points in the history of Slovak literature.

Petr Šámal

■ ***How to Be a Socialist Realist? Rewriting One's Own Work***

Keywords: *censorship, literary norms, ambiguity, body, sexuality, journalism, historical novel*

Many Czech writers whose first books were published during the First Re-

public (1918-38) revised those considerably for re-edition after the Communist takeover in 1948. Using a vast range of examples this paper tracks types of changes and aspires to characterize the literary norms of the 1950s. Revisions of these works led to a fundamental shift of the genre that could be described as 'journalistic prose fiction', and served as an ideological variant of the historical novel. The study argues that a novelist could become a Socialist Realist by abandoning the perspective of the engaged witness, and narrate stories with the task to legitimize the present. The present was to be depicted as a necessary consequence of the whole course of history until the point of publication.

János Fodor

■ ***The Role of György Bernády in the Hungarian Party***

Keywords: *Hungarian minority, Hungarian Party, Bernády, mayor, politics*

György Bernády had an important role in Romanian politics, representing the Hungarian minority, and was a founding member, of the Hungarian Party (1922). Known as the famous mayor of the pre-war Marosvásárhely (Târgu Mureş), he had shaped the

Hungarian Parties' strategy, and was an influential figure because of his relations with the governing Romanian National Liberal Party. His political ambitions were strictly connected to the ideology which supported the Romanian liberals, and this was accepted only by a small group within the Hungarian Party. Bernády almost became the president of the Party, but was ultimately rejected because of his political views. In the first free elections, he was one of the few Hungarians, who had been elected to be a member of the Romanian parliament, and also, he was the first Hungarian who gave a speech. His actions (he joined an inside-party reform-movement) eventually ended up in him leaving the Hungarian Party (1927). These events gave him more opportunity to focus on city-governing, as he was elected (again after several years) mayor of Marosvásárhely. His career as a mayor ended soon because of the Romanian administration, which made it impossible for him to act as needed (1926-1929). He is remembered for playing an important role in the urbanization of Marosvásárhely, however, more research is needed to judge and conclude his political activity.

Publishing Hungary

A 2012-ben indult program célja, hogy három éven át támogassa és segítse a magyar szerzők és könyvek, a magyarországi könyvkultúra megjelenését, bemutatását, reklámozását a külföldi könyvvásárokon, könyvfesztiválokon. A magyar könyvkultúra nagyon sokszínű, és rendkívül sok fontos értékkel bír. A program elsődleges feladata, hogy ennek a sok és sokféle értéknek külföldi bemutatásával hiteles és előnyös képet alakítson ki kultúránkról, valamint elősegítse a magyarországi és külföldi kiadók közötti szakmai kapcsolatokat megerősödését.

A program megvalósítása a Balassi Intézet feladata, amely a külföldi magyar intézetek munkáját összefogja és irányítja. A Balassi Intézet külföldi magyar intézetei révén nemcsak a nagy könyvfesztiválokkal, vásárokkal (Frankfurt, London, Párizs, Bologna) tartja a kapcsolatot, de képes folyamatos és hatékony együttműködés megalapozására a hazai és külföldi könyves szakma résztvevői között. 2012-ben 12 könyvvásáron vett részt Magyarország.

2013 SZAKMAI PROGRAMJA:

1. *Jeruzsálem* – 2013. február 10–15.
2. *Lipce* – 2013. március 14–17.
3. *Párizs* – 2013. március 22–25.
4. *Bologna* – 2013. március 25–28.
5. *Prága* – 2013. május 16–19.
6. *Varsó* – 2013. május 16–19.
7. *Moszkva* – **DÍSZVENDÉGSÉG!** – 2013. szeptember
8. *Frankfurt* – 2013. október 9–13.
9. *Bécs* – Donau Lounge – 2013. november 21–24.
10. *Marosvásárhely* – 2013. november
11. *Pozsony* – 2013. november

www.balassi-intezet.hu
www.publishinghungary.hu

Nemzeti
Kulturális
Alap

A lapszám vendégszerkesztője:
Scheibner Tamás

Balázs Imre József (1976) – irodalomtörténész, PhD, egyetemi adjunktus, BBTE, főszerkesztő-helyettes, Korunk, Kolozsvár

Bílik, René (1960) – tanszékvezető egyetemi tanár, Trnavai Egyetem, Szlovák Tudományos Akadémia Szlovák Irodalmi Intézete, Pozsony

Both Noémi Zsuzsanna (1990) – mesterképzős hallgató, BBTE, Kolozsvár

Dénes Gabriella (1987) – mesterképzős hallgató, BBTE, Kolozsvár

Dogaru, Adelina (1983) – kutató, Constantin Brăiloiu Néprajzi Kutatóintézet, Bukarest

Fleisz Katalin (1978) – irodalomtörténész, tanár, PhD, Mezőpetri

Fodor János (1989) – mesterképzős hallgató, BBTE, Kolozsvár

Gheție, Silviu (1967) – fotóművész, Nagybánya

Kántor Lajos (1937) – irodalomtörténész, az MTA doktora, Kolozsvár

Keszeg Vilmos (1957) – egyetemi tanár, BBTE, Kolozsvár

Kinda István (1981) – muzeológus, néprajzkutató, PhD, Székely Nemzeti Múzeum, Sepsiszentgyörgy

Kiss Ernő Csongor (1990) – mesterképzős hallgató, BBTE, Kolozsvár

Kovács Flóra (1982) – irodalomtörténész, szerkesztő, PhD, Szeged

László Szabolcs (1987) – mesterképzős hallgató, CEU, Budapest

Luca, Gherasim (1913–1994) – költő

Máthé Dénes (1952) – nyelvész, egyetemi docens, BBTE, Kolozsvár

Orbán Zsuzsa-Lilla (1986) – tanár, Csíkszereda

Sámal, Petr (1972) – tudományos munkatárs, Cseh Tudományos Akadémia, Cseh Irodalmi Intézet, főszerkesztő, Česká Literatura, Prága

Scheibner Tamás (1980) – egyetemi tanáregred, PhD, ELTE, szerkesztő, Irodalomtörténet, Budapest

Sümei György (1947) – művészet-történész, Budapest

Tomasik, Wojciech (1955) – egyetemi tanár, Kazimierz Wielki Egyetem, Bydgoszcz

Tomasik, Wojciech (1955) – egyetemi tanár, Kazimierz Wielki Egyetem, Bydgoszcz

Támogatók

MINISTERUL CULTURII
 ȘI PATRIMONIUL NAȚIONAL

„Az építészeti idom vagy a kép síkja rövid életű narrációs lehetőségekkel rendelkezik; éppilyen szegényesnek mutatkozik az a képessége, hogy a felépített filozófiai tartalmakat vagy bonyolult ideológiai tételeket kifejezze. Az építészet »beszél«, de ezt mindenekelőtt az irodalom segítségével teszi. Némasággal fenyeget (irodalmi) szavak kísérete nélkül. »A kommunizmus nagy építménye« az irodalmi üzenetekkel való együttműködésnek köszönhetően tesznek szert jelentésre.”

(Wojciech Tomasik)

ISSN 1222 8338

5 LEJ
 500 FT

VARIANTE SOCIALIST-REALISTE
 VARIANTS OF SOCIALIST REALISM